

ПОСТАНОВА

Оболонський районний суд міста Києва
Пруднік О.А.
Голубенко О.В.
Янчука Д.Л.
Насадчука П.А.

КОПІЯ

29 жовтня 2010 року
в складі головуючого – судді
при секретарі
з участю прокурора
адвоката

провівши у відкритому судовому засіданні в приміщенні залу суду в м. Києві попередній розгляд кримінальної справи по обвинуваченню

Барановського Романа Валерійовича, 16 грудня 1974 року народження, у вчиненні злочину, передбаченого ч.4 ст.190 КК України

У С Т А Н О В И В:

Кримінальна справа по обвинуваченню Барановського Романа Валерійовича у вчиненні злочину, передбаченого ч.4 ст.190 КК України надійшла до Оболонського районного суду м.Києва 05 жовтня 2010 року.

Прокурор просить призначити справу до судового розгляду і викликати в судові засідання осіб, які зазначені у списку, долученому до обвинувального висновку, вважаючи, що по справі дотримані всі вимоги, передбачені ст. 237 КПК України.

Адвокат Насадчук П.А. вважає, що кримінальна справа не може бути призначена до судового розгляду, посилаючись на те, що 04 жовтня 2010 року прокурор Оболонського району м.Києва затвердив обвинувальний висновок у кримінальній справі №05-16231, по обвинуваченню Барановського Романа Валерійовича 1974 р.н, за ч.4 ст. 190 КК України та направив її до Оболонського районного суду м.Києва для розгляду по суті. Однак при направленні справи до суду прокурором було суттєво порушені вимоги ст.228-232 КПК України, а тому дана кримінальна справа має бути повернута для усунення порушень процесуального закону. Крім того, згідно матеріалів кримінальної справи, орган досудового слідства істотно обмежив право Барановського Р.В. на захист, яке не може бути усунено в судовому засіданні, що в порушення п.3 ч.1 ст.228 КПК України залишилися поза увагою прокурора.

Зокрема, пред'явлене Барановському Р.В. обвинувачення є неконкретним, в ньому не зазначені конкретні дії вчинені обвинуваченим, з визначенням їх конкретного часу та місця і які безпосередньо є кримінально карними, тобто складають об'єктивну сторону злочину, а саме: які, кому і коли Барановський Р.В. повідомив завідомо неправдиві для нього відомості чи приховав обставини з метою заволодіння чужим майном, які саме дії він зобов'язаний був вчинити чи не вчинювати. Залишилися належним чином неперевіреними та без надання правової оцінки показання обвинуваченого, що він ніколи не приймав товар, не має до приймання товару жодного відношення, що він ніколи не підписував жодних документів фінансового чи матеріального характеру. На думку захисника, деякі відомості викладені в постанові про притягнення як обвинуваченого взагалі не відповідають дійсності і є вигадками слідчого (т. 2, а.с.20-22, 48-54). До того ж залишено нез'ясованим взагалі факт наявності у ТОВ «Компанія Рікон» прав на товар який зазначений у видаткових накладних: чи існував товар взагалі?; чи мало Товариство право розпоряджатись ним, як своїм власним?; чи несло воно витрати на його придбання та інші супутні витрати, що пов'язані з володінням та розпорядженням ним? Неперевереним досудовим слідством залишилось і можливість існування між суб'єктами господарювання цивільно-правових відносин про які було відомо слідчому /т.4, а.с.5-9/ (існування належно завірених копій рішень господарських судів, інших документів), не з'ясовано, яке відношення до цих правовідносин має обвинувачений, якщо має взагалі.

Барановський Р.В. був обмежений у часі, який йому був необхідний, щоб ознайомитися з усіма матеріалами кримінальної справи в присутності обраного ним захисника Насадчука П.А. (т.3, а.с. 236, 238-243; т.4, а.с. 1-14, 22-33, що є неприпустимим у тому числі з огляду на ч.6 ст.218 КПК України.

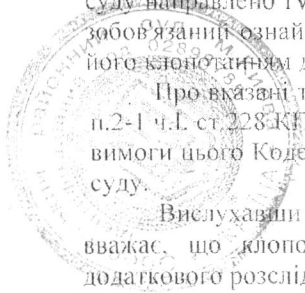
Вручення обвинуваченому копії матеріалів справи, не передбачено кримінально - процесуальним законодавством України і не може бути розцінено, як виконання досудовим слідством вимог ст.218 КПК України, так як обвинуваченому надано право знайомитись з оригіналами документів, наявних у справі, а не з копіями. Матеріали справи надаються прошитими та пронумерованими при цьому, за клопотанням обвинуваченого йому надається належно завірена копія опису матеріалів справи. При ознайомленні з матеріалами справи обвинувачений має право заявляти клопотання (про доповнення слідства, зміну кваліфікації, закриття справи тощо), оскаржувати дії органу досудового слідства і т.ін., при цьому він має право це робити за участі захисника.

Обвинуваченим було заявлено відповідні клопотання: про участь захисника при ознайомленні; про надання належним чином завіреного опису; про нумерацію матеріалів справи; про побачення віч-на-віч з захисником, однак реалізувати надані законом права, не виявилось можливим, так як вони були обмежені слідчим врученням обвинуваченому копії частини матеріалів кримінальної справи і припиненням виконання ст.218 КПК України, що підтверджується письмовими матеріалами (т.3, а.с. 236, 238-243; т.4, а.с. 1-14, 22-33), у тому числі відсутністю даних про участь при проведенні таких дій захисника, а також недотримання вимог ст. 85 КПК України та не зазначенням часу початку і закінчення слідчих дій.

Йому, як захиснику обвинуваченого, надали для ознайомлення лише 3 томи кримінальної справи, хоча до суду направлено IV томи. Більш того, в силу ст.222 КПК України, після проведення додаткових слідчих дій, слідчий зобов'язаний ознайомити обвинуваченого і його захисника з додатковими матеріалами слідства. Однак провівши за його клопотанням додаткове експертне дослідження, він не був ознайомлено з його результатами.

Про вказані та інші порушення права обвинуваченого на захист було заявлено прокуророві, однак в порушення п.2-1 ч.1 ст.228 КПК України, не перевірили чи були додержані під час провадження дізнання і досудового слідства вимоги цього Кодексу про забезпечення права підозрюваного і обвинуваченого на захист, справа була направлена до суду.

Вислухавши думку прокурора, який не погодився з вимогами захисника, вивчивши матеріали справи, суд вважає, що клопотання захисника підлягає частковому задоволенню, а справа поверненню для проведення додаткового розслідування з наступних підстав.

Статтею 246 КПК України встановлено, що при попередньому розгляді справи суддя з власної ініціативи чи за клопотанням прокурора, обвинуваченого, його захисника чи законного представника, потерпілого, позивача, відповідача або їх представників своєю постановою повертає справу на додаткове розслідування у випадках, коли під час порушення справи, провадження дізнання або досудового слідства були допущені такі порушення вимог цього Кодексу, без усунення яких справа не може бути призначена до судового розгляду. За клопотанням прокурора, обвинуваченого, його захисника чи законного представника суддя вправі повернути справу на додаткове розслідування для притягнення до кримінальної відповідальності інших осіб, якщо окремий розгляд справи щодо них неможливий.

Відповідно до наданих у Постанові Пленуму Верховного Суду України №2 від 11.02.2005р. «Про практику застосування судами України законодавства, що регулює повернення кримінальних справ на додаткове розслідування» роз'яснень, питання про те, чи перешкоджає порушення закону, допущене під час порушення справи, провадження дізнання або досудового слідства, її призначенню до судового розгляду, вирішується залежно від того, наскільки істотним воно було, до ущемлення яких прав та інтересів учасників процесу воно призвело і чи є можливість поновити ці права й інтереси (п.3). Постанова органу дізнання, слідчого, прокурора про закриття кримінальної справи, про відмову в її порушенні або про виділення справи в окреме провадження не є перешкодою для повернення справи на додаткове розслідування.

В силу п.5 ч.1 ст.237 КПК України, суддя під час попереднього засідання зобов'язаний з'ясувати обставини, зокрема: чи не було допущено під час порушення справи, провадження дізнання або досудового слідства таких порушень вимог цього Кодексу, без усунення яких справа не може бути призначена до судового розгляду.

При цьому, відповідно до вимог ст. 249-1 КПК України суддя своєю постановою повертає справу прокурору у разі, якщо прокурором були суттєво порушені вимоги ст.ст. 228-232 цього Кодексу; для усунення виявлених порушень.

Як зазначено в п.11 Постанови Пленуму Верховного суду України від 30.05.2008 №6 «Про практику застосування кримінально-процесуального законодавства при попередньому розгляді кримінальних справ у судах першої інстанції», правильною є практика тих суддів, які, повертаючи справу прокурору на підставі статті 249-1 КПК, розцінюють як суттєві такі порушення, допущені прокурором при виконанні ним вимог статей 228-232 КПК, зокрема не вирішення скарг учасників процесу на дії слідчого.

Як вбачається з матеріалів кримінальної справи, захисником в порядку ст.219; 234 КПК України, була подана скарга на дії слідчого при проведенні досудового слідства (т. 3 а.с.137).

Відповідно до ст.235 КПК України, прокурор протягом трьох днів після одержання скарги зобов'язаний розв'язати її і повідомити про результати скаргника. Скаргу і копію повідомлення про результати розв'язання її прислужують до справи.

Як свідчать матеріали кримінальної справи, скарга захисника, в порушення ст.235 КПК не долучена до справи та відомості про наслідки її розгляду відсутні.

Таке порушення процесуального закону під час направлення прокурором справи до суду, з огляду на вимоги ст. 228-232 КПК та Постанови ПВС України №6 від 30.05.2008 року, є суттєвим.

Разом з цим, відповідно до ст. 228 КПК України, прокурор, одержавши від слідчого справу з обвинувальним висновком, зобов'язаний перевірити, зокрема:

- чи були додержані під час провадження дізнання і досудового слідства вимоги цього Кодексу про забезпечення права підозрюваного і обвинуваченого на захист;
- чи правильно обрано запобіжний захід;
- чи додержано органами дізнання або досудового слідства всіх інших вимог цього Кодексу.

Натомість вказані вимоги закону прокурором не виконані.

Як вбачається з матеріалів кримінальної справи окрім обмеження прав обвинуваченого на захист в справі допущено такі істотні процесуальні порушення кримінального закону, які зумовлюють направлення справи на додаткове розслідування, оскільки прокурором в порушення вимог ст. ст. 228-232 КПК, під час направлення справи до суду вони враховані не були.

Так, згідно протоколу про створення слідчої групи у кримінальній справі №05-16231, до її складу входили:

- начальник відділення розслідування економічних злочинів Оболонського РУ ГУМВС України в м.Києві Безушко А.П.;

- слідчий СВ Оболонського РУ ГУМВС України в м.Києві Ступак С.В.; (т. 1, а.с. 27)

В послідуючому кримінальна справа №05-16231 була прийнята до свого провадження слідчим Оболонського РУ ГУМВС України в м.Києві Біднячуком Ю.О. (т.1, а.с.25)

Проте за відсутністю передбачених КПК України підстав, частину слідчих дій проводив слідчий Гаврилюк І.Д. за відсутності у матеріалах кримінальної справи необхідної постанови про прийняття справи вказаним слідчим до свого провадження, включення до слідчої групи чи відповідного документа, складав процесуальні документи, протоколи, обвинувальний висновок та направив справу прокурору.

Відповідно до ст.113 КПК України досудове слідство в кримінальній справі провадиться лише після її порушення та прийняття слідчим справи до свого провадження. В разі прийняття до свого провадження раніше порушеної справи слідчий виносить окрему постанову про прийняття справи до свого провадження. Лише після виконання цих вимог особа може проводити досудове слідство та вчиняти у справі процесуальні дії.

Враховуючи відсутність в матеріалах справи постанови про прийняття слідчим Гаврилюком І.Д. справи №05-16231 до свого провадження, а також відсутність даних про включення Гаврилюка І.Д. до членів слідчої групи, складання ним процесуальних документів не відповідає вимогам ст.113 КПК України.

Вказані вище обставини виключають можливість продовження провадження у кримінальній справі до їх усунення, а тому справа підлягає направленню прокурору для організації проведення досудового слідства.

Відповідно до п.16 постанови пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003 №8 «Про застосування законодавства, яке забезпечує право на захист у кримінальному судочинстві», недодержання органами досудового

слідства вимог ст.218, 220 КПК України, є істотним порушенням кримінально-процесуального закону і тягне направлення справи на додаткове розслідування.

Відповідно до вимог ст. ст. 22, 64 - 66 КПК України прокурор, слідчий зобов'язані вжити всіх передбачених законом заходів для повного, всебічного і об'єктивного дослідження обставин справи, виявити як ті обставини, що викривають, так і ті, що виправдують обвинуваченого, а також обставини, що пом'якшують і обтяжують його відповідальність; в тому числі обставин, що підлягають доказуванню в кримінальній справі при провадженні досудового слідства, шляхом збирання і подання доказів, виключно в порядку встановленому процесуальним законом, є подія злочину, а саме час, місце, спосіб та інші обставини вчинення злочину, винність обвинуваченого у вчиненні злочину і мотиви злочину; обставини, що впливають на ступінь тяжкості злочину, а також обставини, що характеризують особу обвинуваченого, пом'якшують та обтяжують покарання; характер і розмір шкоди, завданої злочином.

При цьому перекладати обов'язок доказування на обвинуваченого законом забороняється.

Згідно положень ст. 368 КПК України, однобічним або неповним визнається досудове слідство, коли залишились недослідженими такі обставини, з'ясування яких може мати істотне значення для правильного вирішення справи. Досудове слідство в усякому разі визнається однобічним і неповним коли не були допитані певні особи, не були витребувані і досліджені речові та інші докази для підтвердження чи спростування обставин, які мають істотне значення для правильного вирішення справи.

Зі змісту ст.67 КПК України, слідує, що об'єктом оцінки є як докази, так і процесуальні джерела, що їх містять. До змісту оцінки доказів як фактичних даних (відомостей про факти, обставини) входить встановлення їх достовірності, належності, допустимості і достатності для вирішення як окремих питань у справі, так і справи в цілому.

З огляду на викладене суд вважає, що вказані порушення, допущені під час досудового слідства, були істотними, призвели до ущемлення прав та інтересів обвинуваченого та інших осіб, і без їх усунення справа на може бути призначена до судового розгляду. В ході додаткового розслідування існує можливість усунути наявні недоліки, протиріччя, поновити порушенні права.

Відповідно до ст. 246 КПК України суддя при попередньому розгляді кримінальної справи вправі з власної ініціативи, чи за клопотанням прокурора, повернути її на додаткове розслідування лише у випадках, коли під час порушення справи, провадження дізнання або досудового слідства були допущені такі порушення вимог цього Кодексу, без усунення яких вона не може бути призначена до судового розгляду.

Згідно ст.370 КПК України істотними порушеннями вимог кримінально-процесуального закону є такі порушення вимог цього Кодексу, які перешкоджають суду повно та всебічно розглянути справу і постановити законний, обґрунтований і справедливий вирок.

Відповідно до ст.374 КПК України однобічність або неповнота дізнання чи досудового слідства, які не можуть бути усунені в судовому засіданні, істотні порушення вимог кримінально-процесуального закону, які виключали можливість постановлення вироку, тягнуть повернення справи на додаткове розслідування.

Клопотання в частині вимог про повернення кримінальної справи прокурору з причин неправильної оцінки наявних доказів не підлягає задоволенню, оскільки оцінка доказів судом можлива лише при вирішенні питання про винність чи невинність підсудного стосовно пред'явленого йому обвинувачення та постановлені обвинувального чи виправдувального вироку, тому при попередньому розгляді справи суд позбавлений можливості оцінювати зібрані по справі докази.

Під час проведення додаткового досудового розслідування необхідно врахувати наведене, усунути існуючі недоліки, належним чином визначити дійсні обставини, з належною повнотою дослідити та перевірити доводи обвинуваченого про його непричетність до інкримінованих діянь та відсутність злочинного умислу, дати їм належну оцінку, прийняти всі передбачені законом заходи до збору належних доказів, як в підтвердження обвинувачення, та і виправдування обвинуваченого. Необхідно також уточнити обставини по яким може бути пред'явлено обвинувачення та в залежності від встановленого прийняти відповідне рішення, при наявності достатніх доказів пред'явити обвинувачення з дотриманням вимог ст. 140 КПК України.

При цьому підстав для закриття чи зупинення провадження по справі не вбачається, підстав для зміни та скасування запобіжного заходу не встановлено.

На підставі викладеного та керуючись ст.ст.237, 240, 244, 246 КПК України, суд – постановив:

Клопотання адвоката Насадчука Павла Анатолійовича задовольнити частково.

Кримінальну справу по обвинуваченню Барановського Романа Валерійовича у вчиненні злочину, передбаченого ч.4 ст.190 КК України повернути прокурору Оболонського району м.Києва для організації проведення додаткового розслідування.

Запобіжний захід, обраний Барановському Роману Валерійовичу залишити без зміни – у вигляді тримання під вартою в СІЗО Державного департаменту з питань виконання покарань.

На постанову протягом семи діб з дня її винесення сторони можуть подати апеляції до Апеляційного суду м. Києва через Оболонський районний суд м. Києва.

Суддя:

Оригінал
згідно

Станом на 08.11.2010 р.

вирок постановою не набрав (ла) законної сили

Суддя О.Н. Кривий

Секретар С. Червотинська